

UW BEHANDELING MET NEXAVAR®

KANKERCENTRUM
UZ GENT

INHOUDSTAFEL

01	Inleiding	3
02	Hoe werkt Nexavar®?	3
03	Hoe verloopt de behandeling?	3
04	Adviezen bij de inname van Nexavar®	4
05	Bijwerkingen	6
06	Alarmsignalen	21
07	Geneesmiddelen, dranken en plantaardige bereidingen die niet mogen gecombineerd worden met Nexavar®	22
08	Kostprijs	23

01 INLEIDING

We geven u enkele handige tips om bijwerkingen te vermijden of te behandelen en vermelden wanneer u best de arts, de verpleegkundige (consulent) of de apotheker contacteert. Zij geven u graag meer uitleg, dus aarzel niet om hen te contacteren.

Deze brochure helpt u bij het omgaan met de bijwerkingen.

De **groene tekst** zijn tips die u kunnen helpen bij het omgaan met de klacht.

De **rode tekst** geeft u meer uitleg over wat u best niet doet bij een bepaalde klacht.

Hebt u nog vragen over een bepaalde klacht, noteer ze. In een volgende consultatie zullen we die samen bespreken.

02 HOE WERKT NEXAVAR®?

De werkzame stof van Nexavar® is sorafenib.

Sorafenib belet de groei van kankercellen en doet dit door onder andere de bloedvatvorming af te remmen of zelfs te stoppen. De tumor krijgt op deze manier minder zuurstof en voedingstoffen.

03 HOE VERLOOPT DE BEHANDELING?

De duur van de behandeling wordt vastgelegd in samenspraak met uw arts.

Uw behandeling duurt zolang uw arts vindt dat de behandeling doeltreffend is en de bijwerkingen draaglijk zijn.

04 ADVIEZEN BIJ DE INNAME VAN NEXAVAR®

Hoe moet ik het geneesmiddel innemen?

Elke dag moet u **2 x 2 tabletten van 200 mg Nexavar®** innemen met een beetje water.

's morgens bv. 8 uur	
's avonds bv. 20 uur	

Aandachtspunten bij de inname van Nexavar®

- Nexavar® mag ingenomen worden bij een maaltijd die weinig of geen vet bevat. Een vetrijke maaltijd zorgt ervoor dat er minder Nexavar® wordt opgenomen in het lichaam.
- Eet u toch een vetrijke maaltijd, neem dan best uw Nexavar® 1 uur vóór of 2 uur na de maaltijd.
- Drink geen pompelmoessap tijdens de behandeling. Pompelmoes verhoogt de concentratie van Nexavar® in het bloed waardoor u meer bijwerkingen kan ervaren.
- Neem de medicatie niet vast met blote handen. Breng de medicatie rechtstreeks vanuit de verpakking in de mond.
- Neem de medicatie in zijn geheel in, niet pletten of delen.
- Was steeds uw handen na het innemen van uw medicatie.

De dosering van Nexavar

De meest gebruikelijke dosering van Nexavar® is 2 x 2 tabletten van 200 mg (= 800 mg per dag). Uw arts kan beslissen om de behandeling aan een lagere dosis op te starten of kan beslissen de dosering van uw behandeling tijdelijk of definitief te verminderen.

Dit gebeurt wanneer de arts merkt dat u het geneesmiddel minder goed verdraagt.

Verminder de dosering nooit op eigen houtje! Neem steeds de dosering die uw arts heeft voorgeschreven.

Wat doen als u een inname bent vergeten?

Als u een dosis hebt gemist, neem het dan zodra u zich daar bewust van bent. Als het tijdstip van de volgende dosis in te nemen echter al nadert, hou dan geen rekening meer met de vergeten dosis, en zet uw behandeling verder volgens het normale ritme.

Neem geen dubbele dosis om de vergeten tabletten in te halen.

Wat doen indien u te veel tabletten hebt ingenomen?

Als u per vergissing teveel Nexavar® hebt ingenomen, neem dan onmiddellijk contact op met uw huisarts of uw behandelende arts van het ziekenhuis.

Wat doen bij braken?

Als u moet braken na het innemen van een tablet Nexavar®, neem dan géén nieuwe tablet. Enkel indien u in het braaksel een volledige tablet ziet, mag u een nieuwe tablet innemen.

Hoe bewaart u Nexavar®?

- Houd de doos en de tabletten buiten het bereik van kinderen.
- Bewaar Nexavar® op kamertemperatuur.
- Gebruik Nexavar® niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum. Deze datum staat op het doosje bij "EXP".
- Gooi overgebleven tabletten nooit in de vuilnisemmer maar geef ze af aan de apotheker van het ziekenhuis.

Belang van een juiste inname van uw medicatie

Het is belangrijk om Nexavar® dagelijks in te nemen. Zo werkt het geneesmiddel voortdurend tegen de kankercellen met een optimale doeltreffendheid en slaagkans tot gevolg.

Als u Nexavar® slechts af en toe zou innemen, krijgen de kwaadaardige cellen meer kans om opnieuw te groeien.

U zal wel eens een moment hebben waarop u denkt te willen stoppen met de behandeling, zeker wanneer de bijwerkingen de kop opsteken. Maar het is net heel erg belangrijk dat u volhoudt en de behandeling verderzet.

Aarzel niet om contact op te nemen met uw arts, de verpleegkundige (consulent) of de ziekenhuisapotheker als u bijwerkingen ervaart.

05 BIJWERKINGEN

Het is mogelijk dat er tijdens de behandeling bijwerkingen optreden. De intensiteit van deze bijwerkingen verschilt van persoon tot persoon.

Het is steeds belangrijk om uw arts, de verpleegkundige of de apotheker op de hoogte te brengen als u bepaalde bijwerkingen ervaart. Ze zullen u adviezen geven om de klachten te verminderen of te behandelen.

Wees niet ongerust als u weinig bijwerkingen ervaart. Dit betekent zeker niet dat de therapie onvoldoende of niet werkt.

Volgende bijwerkingen kunt u ervaren

■ Vermoeidheid	7
■ Misselijkheid en braken	9
■ Diarree	11
■ Veranderingen ter hoogte van de huid en het haar	13
■ Een verhoogde bloeddruk	17
Vermindering van het aantal rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes	18

In de **informatiegids** vindt u een **dagboek** waarin u uw klachten kan noteren. Het dagboek kan u helpen om uw klachten in kaart te brengen als we ze samen bespreken. Breng dus zeker uw gids mee naar de consultaties.

De verpleegkundig consulent zal u tijdens uw behandeling op vaste tijdstippen telefonisch contacteren om te horen hoe u de behandeling ervaart. Zo kunnen we tijdig zoeken naar een goede oplossing bij uw klachten.

Nood aan extra begeleiding thuis?

Indien u nood hebt aan extra begeleiding om de klachten op te volgen, kunnen verpleegkundigen bij u thuis langs komen voor een gesprek. Deze service, “Nex2you”, kunnen we vanuit het ziekenhuis aanvragen.

Deze verpleegkundigen werken nauw samen met de arts en de verpleegkundig consulenten van het ziekenhuis. Zij geven ons relevante informatie door zodat we u correct kunnen behandelen.

Vermoeidheid

Dit is een zeer vaak voorkomende bijwerking. Vermoeidheid wordt gekenmerkt door:

- u algemeen zwak voelen
- zware ledematen
- verminderde aandacht en concentratie
- niet goed slapen, een toegenomen slaapbehoefte
- geïrriteerd zijn
- belemmering bij het uitvoeren van de dagelijkse activiteiten
- zware vermoeidheid na een inspanning
- u niet goed voelen in uw vel

Deze vermoeidheid kan een sterke impact hebben op uw dagelijkse activiteiten. Met deze tips kan u toch de mogelijke ongemakken beperken.

Mag ik sporten?

Sporten is ideaal voor de gezondheid. Dus ook tijdens uw behandeling is bewegen belangrijk. Enkel indien u zich echt ziek of uitgeput voelt, mag u zich niet forceren. Maar probeer te bewegen en dit hoeft niet altijd intensief te zijn. Wandelen of fietsen bijvoorbeeld.

De (klein)kinderen afhalen van school, boodschappen te voet doen, de auto wat verder parkeren en het laatste eindje wandelen, de trap nemen in plaats van de lift, ... Dit kan allemaal helpen om uw uithouding en kracht op peil te houden.

TIPS VOOR EEN GOEDE MONDHYGIËNE

- **Probeer uw normaal levenspatroon zoveel mogelijk te behouden.**
- **Plan uw activiteiten en voer ze op uw eigen tempo uit. Geef voorrang aan de activiteiten die werkelijk nodig zijn die dag en die u graag doet.**
- **Kies ervoor om te doen wat u moet en wil doen en pas zo nodig uw activiteiten aan.**
- **Las indien nodig korte rustpauzes in.**
- **Slaap overdag niet te lang, rust regelmatig een half uurtje overdag.**
- **Vraag hulp aan anderen wanneer nodig.**
- **Zorg voor een evenwichtige voeding en drink voldoende.**
- **Maak korte wandelingen en doe lichte activiteiten, dit kan deugd doen.**
- **Maak voldoende tijd vrij voor ontspanning.**
- **Zorg voor een goede nachtrust.**
- **Als u de slaap niet kan vatten, blijf dan niet in bed liggen. Sta op en ga iets drinken of doe kort iets ontspannend.**
- **Als u moeilijk blijft slapen, bespreek dit zeker met de arts en de verpleegkundige. Zij zullen u verder kunnen helpen.**

LET OP

- **Als u zich ongewoon vermoeid voelt, wees dan voorzichtig wanneer u met de auto rijdt of machines bedient.**
- **Vermijd onnodige activiteiten, stress of spanningssituaties.**
- **Vermijd overmatig alcohol.**
- **Vermijd slapen overdag (zodat u voldoende moe bent voor het slapengaan).**
- **Vermijd stimulerende middelen (zoals cafeïnerijke dranken) voor het slapengaan.**

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

In bepaalde gevallen van ernstige vermoeidheid, zoals bv. in geval van kortademigheid bij een lichte inspanning.

In het UZ Gent wordt een vijftal keer per jaar vermoeidheidsessies georganiseerd voor patiënten en hun familie. Individueel kan u ook terecht bij de verpleegkundig consulent en de psychologen om u hierin verder te begeleiden.

U kan Mindfulness volgen. Ook deze vorm van therapie heeft reeds zijn nut aangetoond bij de aanpak van deze bijwerking. Voor meer informatie hierover kan u terecht bij de Ingrid Jacobs, psychologe (ingrid.jacobs@uzgent.be of 09/332.54.08).

Vragen? Noteer ze hier.

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

Misselijkheid en braken

Misselijkheid is een vaak voorkomende bijwerking. De intensiteit verschilt van persoon tot persoon. Deze misselijkheid kan leiden tot braakneigingen en braken.

Bij de meeste patiënten gaat het om een zwakke tot matige vorm van deze bijwerking. U kan last hebben van:

- minder eetlust
- een zwaar gevoel in de maag
- een opgeblazen gevoel
- een pijnlijke maag
- braakneigingen
-

De misselijkheid treedt meestal kort op en vooral in de beginfase van de behandeling.

Volg onderstaande voedingsregels als u last hebt van deze bijwerking.

TIPS

- Eet kleine hoeveelheden, gespreid over de dag. Vermijd zware maaltijden.
- Eet voedsel dat u lekker vindt.
- Eet droog voedsel zoals granen en toast.
- Drink regelmatig water, maar drink kleine hoeveelheden zodat u geen opgeblazen gevoel hebt.
- Zorg ervoor dat u frisse lucht hebt.
- Spoel na het braken uw mond met koud water en wacht 1 tot 2 uur alvorens te eten.
- Als u misselijk bent, geef dan de voorkeur aan koude of lauwe voedingsmiddelen.
- Deze geven minder geur af dan warm voedsel.
- Vraag uw (huis)arts een geneesmiddel tegen misselijkheid of braken.
- Neem het anti-braakgeneesmiddel in 30 minuten voor de maaltijd of zoals voorgeschreven door uw arts.
- Bij aanhoudende misselijkheid, kan u adviezen inwinnen bij de diëtiste van het ziekenhuis.

LET OP

- Vermijd sterke kruiden, te zoet, gebraden of vet voedsel (bv. gefrituurd voedsel).
- Vermijd drinken tijdens de maaltijd, dit neemt uw eetlust weg.
- Vermijd onmiddellijk te gaan liggen na de maaltijd, een halfzittende houding is beter.
- Als u misselijk bent, vermijd dan sterke geuren. Deze kunnen de misselijkheid verergeren.
- Vermijd alcoholische dranken.
- Minderen of stoppen met roken is aangeraden.

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

Als de misselijkheid of het braken leidt tot:

- Onvoldoende voedselopname met gewichtsverlies
- Uitdroging (dit uit zich in dorst, droge huid, droge lippen, weinig plassen)
- Een pijnlijke maag
- Een gezwollen maag
- Zeer frequent braken (meer dan 3 x per dag)

Vragen? Noteer ze hier.

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

Diarree

De behandeling met Nexavar® kan soms leiden tot diarree. Dit betekent dat u vaker stoelgang maakt en dat uw stoelgang waterig kan zijn. Deze bijwerking is doorgaans licht tot matig ernstig.

TIPS

- Drink regelmatig water zodat u voldoende vochtopname hebt (1,5 l).
- Bij grote vochtverliezen is meer vocht nodig (2 tot 2,5 l). Drink dan bijvoorbeeld sportdranken zodat u ook de nodige mineralen binnen hebt bv. Aquarius, AA drink.
- Kijk regelmatig na of uw urine niet te donker is. Dit kan een teken zijn van uitdroging.
- Eet vet- en vezelarme voeding zoals:
 - pasta, wit brood of rijst
 - mager vlees (kalkoen, kip)
 - cornflakes
 - vis
 - geschild fruit

- Stop tijdelijk het eten van vezelrijke voeding.
- Het slijmvlies van de sluitspier kan geïrriteerd zijn door de diarree. Gebruik zacht toiletpapier of een washandje. Zorg voor een goede lichaamshygiëne en breng een zinkzalf aan ter hoogte van de sluitspier om de huid te beschermen.
- Vraag aan uw (huis)arts een geneesmiddel tegen diarree.
- Bij aanhoudende diarree kan u tips vragen aan de diëtiste in het ziekenhuis.

LET OP

- Vermijd voedingsmiddelen die de darmbeweging doen toenemen:
 - grote en vetrijke maaltijden
 - alcohol (bier, wijn)
 - cafeïnehoudende dranken (koffie, thee, chocolade)
 - voeding met grove vezels, zaden of pitten (volkorenbrood)
 - schillen van fruit, noten
- Vermijd voedingsmiddelen die de gasvorming verhogen:
 - ui, prei, kool, knoflook, paprika, komkommer, meloen
 - koolzuurhoudende dranken
- Vermijd voedingsmiddelen die de darmslijmvliesen irriteren: sterke kruiden en specerijen.
- Vermijd producten die sorbitol bevatten (snoep & kauwgom).
- Vermijd het drinken van water tijdens en tot 1 uur na de maaltijd.
- Vermijd melk en zuivelproducten (melk, yoghurt, ijs, kaas, room).

! Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als de diarree gepaard gaat met koorts, ernstige krampen of braakneigingen.
 - Als u last hebt van uitdrogingsverschijnselen: een droge mond, een droge tong, droge lippen en verrimpelde huid en donkere urine.
 - Als u last hebt van een bloederige stoelgang.
-

Vragen? Noteer ze hier.

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

Veranderingen ter hoogte van de huid en het haar

De behandeling met Nexavar® kan bijwerkingen hebben ter hoogte van de huid en het haar. Die veranderingen zijn:

- uitslag op het gelaat en op het lichaam
- roodheid
- jeuk en een droge huid
- haarverlies

Deze veranderingen van de huid kunnen verschijnen tijdens de eerste 6 weken van de behandeling. Het haarverlies komt niet vaak voor, meestal is dit niet volledig en wordt het haar vooral uitgedund. Het is mogelijk dat er opnieuw haargroei optreedt tijdens de verdere behandeling.

TIPS

- **Gebruik regelmatig een verzachtende en vochtinbrengende crème, vooral op droge zones.**
- **Gebruik een neutrale vochtinbrengende crème, geen geparfumeerde crèmes.**
- **Neem liever een douche in plaats van een bad. In bad zal de huid te veel verweken en uitdrogen.**
- **Gebruik bij het douchen best een neutrale en ongeparfumeerde douchegel.**
- **Gebruik een hoge beschermingsfactor (bv. factor 50) bij blootstelling aan de zon.**

- Draag best loszittende, katoenen kledij. Zorg voor een goede verluchting van de huid.
- Als u last hebt van jeuk, vraag dan een jeukstillend geneesmiddel aan uw arts of apotheker.

LET OP

- Vermijd directe blootstelling aan de zon.
- Vermijd te warme of te veelvuldige douches.

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als de huiduitslag en/of de jeuk hinderlijk wordt.

Vragen? Noteer ze hier.

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

➤ -----

Hand-voet huidreactie

Het hand-voet syndroom begint vaak met een gevoeligheid ter hoogte van uw handpalmen en voetzolen, gevolgd door een roodheid van de huid.

Andere klachten kunnen zijn:

- roodheid
- branderigheid
- pijn
- een gevoel van verstramming
- jeuk
- hogere gevoeligheid voor warme voorwerpen

- zwelling, eelt op de wrijfplaatsen van de handpalmen en voetzolen
- een blaasjes of blaren
- droge huid
- tintelingen of gevoelloosheid ter hoogte van de vingers en de voetzolen

TIPS

- Laat de aanwezige eeltvorming op handen en voeten verzorgen door een medische pedicure vóór de start van de behandeling. De eelt goed laten verzorgen, maar niet wegsnijden!
- Breng vaak een verzachtende crème aan op uw handen en voeten, in het bijzonder op plaatsen waar de huid droog is. Bijvoorbeeld een cold cream of een lipofiele crème.
- Bij jeuk kan u de handen en voeten insmeren met een ureumhoudende zalf.
- Laat uw handen en voeten zoveel mogelijk bloot bij het rusten.
- Breng voor het slapengaan een dikke laag zalf aan met daarboven een paar katoenen sokken of handschoenen om de zalf op zijn plek te houden.
- Neem best een lauwe douche en gebruik een neutrale en ongeparfumeerde douchegel. Dep de huid voorzichtig met een zachte badhanddoek.
- Uw handen of voeten even onder koud water brengen, kan verzachtend zijn.
- Een lauw voetbadje met magnesiumsulfaat (MgSO_4) kan verzachtend werken.
- Bij open wondjes, éénmaal per dag een ontsmettend voetbadje gebruiken.
- Gebruik een beschermingsfactor (bv. Factor 50) in de zon en een aftersun spray om de huid te verzachten.
- Draag breed schoeisel, zorg dat uw voeten niet geklemd zitten in de schoenen. Het gebruik van inlegzolen is aan te raden.
- Draag handschoenen, uw handen kunnen heel gevoelig zijn in de kou.
- Draag tuinhandschoenen bij het werken in de tuin.
- Gebruik handschoenen bij het afwassen, draag eerst fijne katoenen handschoenen en dan pas rubberen handschoenen.

- **Breng corticoïde bevattende zalven enkel op de aangetaste plaatsen aan anders zal u de gezonde huid irriteren. Gebruik dit enkel op doktersvoorschrift.**
- **Raadpleeg een pedicure of een podologe als u harde en verdikte huidplekken hebt.**
- **Vraag uw arts een geneesmiddel tegen de jeuk of de pijn.**

LET OP

- **Bij pijn en een gevoelige huid, wrijving thv voeten en handen vermijden. Dus let op met lange wandelingen of het gebruik van werktuigen die wrijving en druk op de handen veroorzaken.**
- **Vermijd langdurige blootstelling aan de zon.**
- **Vermijd hete douches of baden.**
- **Vermijd het contact met detergent, alcoholhoudende producten thv de huid of andere onderhoudsproducten. Deze drogen de huid uit.**
- **Gebruik geen pleisters thv de gevoelige huid.**
- **Let op met zwachtels, niet te strak aanspannen.**
- **Prik de blaren niet open, dit kan de klachten verergeren.**
- **Vermijd lang rechtop staan.**
- **Vermijd schoenen met dunne zolen.**
- **Vermijd blootvoets lopen.**

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- **Informeer tijdig bij de verpleegkundige of arts bij een verergering van de klachten. Zo er op tijd een behandeling gestart worden. Op die manier worden ernstigere hand-voetproblemen voorkomen.**

Vragen? Noteer ze hier.

- -----
- -----
- -----
- -----
- -----

Een verhoogde bloeddruk

De behandeling met Nexavar® kan uw bloeddruk verhogen. Veel mensen weten vaak niet dat ze een verhoogde bloeddruk hebben omdat dit niet altijd voelbaar is.

Volgende klachten kunnen wijzen op een verhoogde bloeddruk:

- draaierigheid
- hartkloppingen
- regelmatig hoofdpijn
- een druk achter de ogen
- een gejaagd gevoel

Men spreekt van een verhoogde bloeddruk als de bloeddruk gelijk is aan of hoger is dan 140/90 mm Hg en dit bij minstens 3 opeenvolgende bloeddrukmetingen gedurende een aantal opeenvolgende weken.

Een stijging van de bloeddruk wordt gezien bij het opstarten van de behandeling. Deze kan terug normaal worden tijdens de 2 weken rust en kan terug optreden bij de start van een volgende cyclus.

Als u lijdt aan een hoge bloeddruk zal de huisarts op regelmatige basis de bloeddruk meten. Op deze manier kan de bijwerking goed worden opgevolgd. Hierna volgen nog enkele adviezen om bloeddrukstijgingen te beperken.

TIPS

- **Probeer zwaarlijvigheid te vermijden door een gezonde levenswijze aan te nemen die gebaseerd is op een calorie-, vet-, cholesterol- en suikerarme voeding.**
- **Beperk het zoutgebruik zoveel mogelijk. Sommige mensen met een verhoogde bloeddruk zijn gevoelig voor zout, dat wil zeggen dat hun bloeddruk varieert naargelang de inname van zout.**
- **Zorg dagelijks voor voldoende calciumtoevoer. Geef hier de voorkeur aan light zuivelproducten, vers fruit en verse groenten.**
- **Matig het alcoholverbruik.**

- **Probeer zoveel mogelijk te bewegen. Dit zal helpen om uw gewicht en uw lichamelijke conditie te behouden. Laat uw hart controleren voordat u intensieve lichamelijke activiteiten zou aanvatten.**

LET OP

- **Vermijd stress want deze draagt bij tot een stijging van de bloeddruk.**
- **Vermijd zoveel mogelijk elke vorm van tabaksgebruik, dit heeft weinig invloed op de bloeddruk maar is wel slecht voor de aderverkalking.**

! Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als u klachten van een hoge bloeddruk waarneemt, namelijk draaierigheid, hartkloppingen, regelmatig hoofdpijn, een druk achter de ogen of een gejaagd gevoel.

Vragen? Noteer ze hier.

- -----
- -----
- -----
- -----
- -----

Vermindering van het aantal rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes

Rode bloedcellen

Rode bloedcellen zijn in ons lichaam belangrijk om zuurstof te vervoeren. Bij een verminderd aantal rode bloedcellen kan bloedarmoede (anemie) optreden. Hierdoor kan u volgende symptomen hebben:

- vermoeid zijn
- snel futloos zijn

- algemeen gevoel van zwakte
- bleke huid en lippen
- duizeligheid

U kan zelf niets doen om de aanmaak ervan te stimuleren. Indien nodig zal een bloedtransfusie of extra medicatie (via een inspuiting) toegediend worden.

TIPS

- **Plan uw activiteiten op een dag. Wissel de activiteiten tijdig af met een korte rustpauze.**
- **Vraag aan anderen om ook een handje te helpen.**
- **Zorg voor een goede voeding met voldoende ijzer (rund- en lamsvlees, donkergroene bladgroenten, broccoli, bonen) en vitamine B (melk, eieren, kaas, vlees), vitamine C (paprika, kiwi) en foliumzuur (spinazie, broccoli, bonen, volkorenbrood).**
- **Drink voldoende.**

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als u zich duizelig voelt of kortademig bent.
- Als u zich bij de minste inspanning heel moe voelt.

Witte bloedcellen

Bij een verminderd aantal witte bloedcellen verhoogt de kans op infectie. Deze infectie wordt best zo snel mogelijk bestreden aangezien er minder witte bloedcellen zijn ter verdediging van uw lichaam. Vroegtijdige behandeling is dus de boodschap.

Tekenen van infectie kunnen zijn:

- koorts ($> 38^{\circ}\text{C}$), zweten, koude rillingen
- keelpijn, hoest, verstopte neus
- hoofdpijn
- branderig gevoel bij het plassen, slecht ruikende urine
- ziektegevoel, uitputting
- roodheid, zwelling, ettervorming (lokale infectie)

TIPS

- Meet uw lichaamstermperatuur als u zich ziek voelt. Bij 38°C of meer moet u altijd het ziekenhuis verwittigen!
- Zorg voor een goede lichaamshygiene.
- Was regelmatig uw handen, zeker voor het eten en na ieder toiletbezoek.
- Pas een goede mondzorg toe en controleer uw mond op roodheid of afters.
- Voorkom wondjes en verzorg opgelopen wondjes meteen.
- Vermijd contact met mensen die griep hebben of verkouden zijn als u zichzelf minder goed voelt. Vermijd dan ook druk bevolkte plaatsen, zoals winkels, bioscoop, zwembaden, sportmanifestaties, markt, ...

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Als u tekenen van infectie waarneemt of koorts hebt.
- Vanaf 38°C STEEDS contact opnemen met uw behandelende arts, de verpleegkundig consulent of de verpleegkundige van dagkliniek/hospitalisatieafdeling. Neem nooit op eigen initiatief geneesmiddelen in als u vermoedt dat u een infectie hebt.

Bloedplaatjes

De bloedplaatjes kunnen ook verminderen door de behandeling. Hierdoor vergroot de kans op blauwe plekken, onderhuidse bloedingen, neusbloedingen, bloedend tandvlees,...

Een wonde kan ook langer bloeden. Aan deze bijwerking kan u zelf niets doen. De arts volgt het aantal bloedplaatjes in het bloed op. Indien nodig zal er een transfusie van bloedplaatjes toegediend worden.

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

- Bij het spontaan ontstaan van een bloedneus.
- Bij het regelmatig voorkomen van een moeilijk te stelpen bloedneus.
- Bij bloedingen in de urine of stoelgang.

Vragen? Noteer ze hier.

- -----
- -----
- -----
- -----
- -----

06 ALARMSIGNALEN

U moet uw arts of verpleegkundig consulent **onmiddellijk** waarschuwen wanneer deze symptomen optreden en/of lang aanhouden.

Symptomen die kunnen wijzen op long- of ademhalingsproblemen:

- Hoesten, een fluitende ademhaling, buiten adem zijn in rust
- Verergering van deze symptomen als u ze al had vóór de behandeling

Symptomen die kunnen wijzen op een infectie:

- ! ■ Koorts van 38 °C of meer, en die langer dan 24 uur aanhoudt, rillingen
- Pijn in de borststreek
- Zweeten, vooral 's nachts
- Aanhoudende diarree
- Pijn of branderig gevoel bij het plassen
- Roodheid, pijn, een vochtophoping aan armen of benen
- Pijnlijke zweertjes met witte vlekken in de mond
- Pijnlijke huidletsels t.h.v. uw handen en voeten

Als u een geneesmiddel inneemt dat voorkomt in deze lijst, geef dit dan steeds door aan uw arts, huisarts of de ziekenhuisapotheker!

Het is belangrijk dat u steeds alle medicatie, alle voedingssupplementen of andere homeopathische middelen doorgeeft aan uw arts of apotheker.

07 GENEESMIDDELEN, DRANKEN EN PLANTAARDIGE BEREIDINGEN DIE NIET MOGEN GECOMBINEERD WORDEN MET NEXAVAR®

Geneesmiddelen

- **Antischimmel middelen:** Sporanox® (itraconazole), Vfend® (voriconazole), Diflucan® (fluconazole)...
- **Antivirale middelen:** Norvir® (ritonavir), Kaletra® (ritonavir, lopinavir), Atripla® (efavirenz), Stocrin® (efavirenz), Viramune® (nevirapine)...
- **Antibiotica:** Erythrocine®, Erythroforte® (erythromycin), Biclar®, Heliclar® (clarithromycine), Ketek® (telithromycine), Rifadine® (rifampicine), Ciproxine® (ciprofloxacin), Nivaquine® (Chloroquine), Bactrim®, Eusaprim® (trimethoprim)
- **Anti-epileptica:** Tegretol® (carbamazepine), Diphantoïne®, Epanutin® (fenytoïne), Trileptal® (oxcarbamazepine), Gardenal® (fenobarbital)...
- **Geneesmiddelen voor hartritme en bloeddruk:** Rytmonorm® (propafenon), Rythmodan® (disopyramide), Cordarone® (amiodarone), sotalex® (sotalol), Isoptine®, Lodixal® (verapamil), Tildiem®, Progor® (diltiazem), Lanoxin® (digoxine)
- **Immunosuppressiva:** Neoral Sandimmun® (cyclosporine), Prograft®, Advagraf® (tacrolimus), Elidel® (pimecrolimus)...
- **Antitumor middelen:** Tysabri® (natalizumab), Tassigna® (Natalizumab), Glivec® (imatinib), Nolvadex®, Tamizan® (tamoxifen)...
- **Andere:** Arava® (leflunomide), Colchicine®, Orap® (pimozide), Seroquel® (Quetiapine), Silodyx® (silodosin), Mephenon® (methadon)

Dranken en kruiden

- **Pompelmoes** (in alle vormen: vers fruit, fruitsap)
- **Sint-Janskruid**
- **Echinacea** (Urgenin®, Echinacin®)

08 KOSTPRIJS

De prijs van 1 tablet Nexavar® van 200 mg bedraagt ongeveer 34 €.

Dit geneesmiddel wordt via een attest volledig terugbetaald door de ziekteverzekering.

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Kankercentrum UZ Gent. Het UZ Gent kan op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld bij gebruik van deze brochure/dit protocol buiten het UZ Gent.